

Білоцерківський національний аграрний університет
Факультет права та лінгвістики
Кафедра славістичної філології, педагогіки та методики
викладання

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»</p> <p>Галузь знань - 03 «Гуманітарні науки» Спеціальність - 035 «Філологія» Освітня програма - «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>Перший (бакалаврський)</p>
<p>Компонент освітньої програми:</p>	<p>Обов'язковий</p>
<p>Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин</p>	<p>5 кредитів ECTS / 150 годин</p>
<p>Семестр</p>	<p>1 курс, 1, 2 семестр</p>
<p>Форма контролю</p>	<p>Іспит</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>українська</p>
<p>Профайл викладачів</p> <div data-bbox="248 1346 498 1734" style="text-align: center;"> </div>	<p>Карпенко Світлана Дмитрівна Посада: завідувач, доцент кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат філологічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 6 (бул. Олександрійський, 76), 209 ауд. (кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання). E-mail: svitlana.karpenko@btsau.edu.ua; svitlanka_nova@ukr.net Зв'язок з викладачем відповідно до графіку консультацій: Вівторок I тиждень 14:00-15:00 Четвер II тиждень 14:00-15:00</p>

	<p>Римар Наталія Юріївна Посада: доцент кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання Науковий ступінь: кандидат філологічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 6 (бул. Олександрійський, 76), 209 ауд. (кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання). E-mail: natalia.rimar@btsau.edu.ua nrimar@bk.ru Зв'язок з викладачем відповідно до графіку консультацій: Середа I тиждень 14:00-15:00 Середа II тиждень 14:00-15:00</p>
<p>Опис дисципліни</p>	<p>Згідно з навчальним планом на 2022–2023 навчальний рік та освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 «Філологія» (переклад), першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на вивчення дисципліни «Українська мова та література» виділено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних 90 год: лекцій – 30 год; практичні заняття – 60 год; самостійна робота студентів – 60 год. Тижневих – 3 год (1 лек / 2 практичні).</p>
<p>Передумови для вивчення дисципліни</p>	<p>Передумовами для вивчення дисципліни «Українська мова та література» є вивчення ідентичних курсів за шкільною програмою, складання ЗНО з української мови та літератури. Також важливими компонентами передумов є вивчення історії України та світу. В разі вивчення дисципліни іноземним студентом, що вперше читатиме художні твори українських письменників, обов'язковою передумовою буде достатній рівень володіння українською мовою.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни</p>	<p>Метою курсу є виховання студента як компетентної мовної особистості, яка відзначається високою мовною культурою, обізнана з національною літературою та літературними процесами; має навички комунікативно виправданого користування засобами мови та літературознавства в різних життєвих ситуаціях з обов'язковим дотриманням</p>

	<p>мовних норм та мовленнєвого етикету; вмiє за зразками художнього слова пiзнавати нацiональне свiтосприйняття, ментальнiсть рiдного народу.</p>
<p>Формат дисциплiни</p>	<p>Для денної форми навчання дисциплiна викладається в очному форматi з застосуванням сучасних iнформацiйно-комунiкацiйних технологiй. У разi дистанцiйного i змiшаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Бiлоцеркiвського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобiльнi додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують iндивiдуальнi консультацiї у засвоєннi навчального матерiалу.</p>
<p>Оцiкуванi результати навчання</p>	<p>РН 1. Вiльно спiлкуватися з професiйних питань iз фахiвцями та нефахiвцями державною та iноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для органiзацiї ефективної мiжкультурної комунiкацiї.</p> <p>РН 8. Знати й розумiти систему мови, загальнi властивостi лiтератури як мистецтва слова, iсторiю мови i лiтератур, що вивчаються, i вмiти застосовувати цi знання в професiйнiй дiяльностi.</p> <p>РН 10. Знати норми лiтературної мови та вмiти їх застосовувати у практичнiй дiяльностi.</p> <p>РН 12. Аналізувати мовнi одиницi, визначати їхню взаємодiю та характеризувати мовнi явища i процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>РН 13. Аналізувати й iнтерпретувати твори української та зарубiжної художньої лiтератури й усної народної творчостi, визначати їхню специфiку й мiсце в лiтературному процесi.</p> <p>РН 15. Здiйснювати лiнгвiстичний, лiтературознавчий та спецiальний фiлологiчний (перекладацький) аналіз текстiв рiзних стилiв i жанрiв.</p>
<p>Програма навчальної дисциплiни</p>	<p>Модуль 1 Українська лiтература (давня українська лiтература – сучасна українська лiтература (постмодерний перiод)) (1 курс, 1, 2 семестр)</p> <p>ЗМIстовий модуль 1. «Давня українська лiтература» Тема 1. Книжна словеснiсть Київської доби. Тема 2. Галицько-Волинська доба в лiтературi України. Тема 3. Українська лiтература до XIX ст. Тема 4. Українська лiтература 40-60 рокiв XIX ст.</p> <p>ЗМIстовий модуль 2. «Українське слово XX ст.» Тема 5. Жанрово-стильова палiтра першої чвертi XX ст. Тема 6. Традицiї та новаторства прозових i поетичних жанрiв</p>

	<p>у другій чверті ХХ ст. Тема 7. Вплив політики на літературні жанри та долі метців у третій чверті ХХ ст. Тема 8. Явище модернізму та його традиції в літературі останньої чверті ХХ ст.</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. «Особливості сучасного українського літературного процесу» Тема 9. Сучасна українська література в контексті світового постмодерну Тема 10. Література ХХ ст. – новий етап в історії українського письменства Тема 11. Сучасна українська поезія Тема 12. Сучасна українська драматургія Тема 13. Сучасна українська проза Тема 14. Гумористична постмодерна література та література для дітей.</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. «Новітні тенденції в сучасній українській літературі» Тема 15. Карнавал як спосіб моделювання світу в українській літературі постмодерної доби Тема 16. Сучасна українська література «іншого формату». Тема 17. Феміністична концепція сучасної української літератури</p> <p><u>Модуль 2 Сучасна українська літературна мова</u> (1 курс 1, 2 семестр)</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «Мовні норми та засоби» Тема 1. Поняття літературної мови. Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія Тема 2. Фонетика. Фонологія Тема 3. Орфоепія. Графіка. Орфографія</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «Грамматика» Тема 4. Словотвір. Морфологія як розділ граматики. Частини мови.</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 «Синтаксис» Тема 5. Синтаксис як розділ граматики. Словосполучення Тема 6. Речення. Просте речення Тема 7. Складне речення. Складне синтаксичне ціле Тема 8. Пунктуація</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>У системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: від пояснювально-ілюстративного та репродуктивного – до максимально</p>

	<p>продуктивних – проблемного, евристичного та дослідницько-пошукового. Передбачено, що всі форми організації навчання є практико зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб’єктно-суб’єктну взаємодію. Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі PowerPoint), дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях вирішуються ситуаційні завдання, набуваються навички засвоєння матеріалу через виконання аналізу комунікативних ситуацій, публічний захист науково-дослідних міні проектів.</p> <p>Використовуються елементи і прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, мозаїки тощо.</p> <p>В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи GoogleMeet для відеоконференцій, освітньої платформи MoodleBNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв’язку: google-форми для опитування, GoogleClassroom тощо.</p>
<p style="text-align: center;">Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об’єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перекладання: здобувачі мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p style="text-align: center;">Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Для модуля «Українська мова» Основна</p> <p>1. Сучасна українська літературна мова : Лексикологія.</p>

Фонетика : підручник / Мойсієнко А.К., Мосенкіс Ю.Л., Бас-Кононенко О.В., Бондаренко В.В., Гапченко О.А., Кравченко Л.О., Мацько О.М., Плющ Н.П., Сидоренко О.М. – Київ : Знання, 2010. – 270 с.

2. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / Мойсієнко А.К., Арібжанова І.М., Коломийцева В.В., Костиш Л.М., Різник С.М., Плющ М.Я., Алтинцева Л.Ю. – Київ : Знання, 2010. – 374 с.

3. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), Зяблюк та ін. - 2-е вид. випр. і доп. – К.: Українська енциклопедія, 2004. – 824 с.

4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Голосовська Г. Українська мова для всіх. Київ : Академія, 2015. 208 с.

2. Джочка І.Ф. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія / Ірина Джочка, Оксана Ципердюк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 588 с.

3. Карпенко Ю. О. Ступені порівняння різних частин мови та їхні функції / Ю. О. Карпенко // Мовознавство. – 2010. – № 2–3. – С. 41–48.

4. Ковалик І. І. Теоретичні питання граматики // Ковалик І. І. Питання українського і слов'янського мовознавства : вибрані праці, ч. II / упор. З. Терлак / Іван Ковалик. – Львів ; Івано-Франківськ, 2008. – С. 82–109.

5. Кононенко І. В. Прикметник у слов'янських мовах : монографія / І. В. Кононенко. – К. : Видавничо-поліграф. центр „Київ. ун-т”, 2009. – 495 с.

6. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 224 с.

7. Сімович В. Праці : у 2 т. / Василь Сімович. – Чернівці : Книги-XXI, 2005. Т. 1 : Мовознавство. Українська мова і правопис. Культура мови. Мова українських письменників. Історія мовознавства. Персоналії. Рецензії / упоряд. і передм. Л. О. Ткач. – 2005. – 520 с.

8. Українська мова за професійним спрямуванням. Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. О. К. Степаненко. Дніпропетровськ : Пороги, 2011. 216 с.

9. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953 рр.) / Юрій Шевельов. – К. : Темпора, 2012. – 446 с.

Словники

1. Головащук І.С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. – К., 2001.

2. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. – К.: Видавництво «Українська книга», 2004.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/ Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.
4. Український орфографічний словник: Близько 165 тис.слів / За ред. В.М.Русанівського – К.: Довіра, 2006.

Інтернет-джерела

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net
6. www.r2u.org.ua
7. www.rozum.org.ua

Для модуля «Українська література»

Основна

1. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Київ: Критика, 2009. – 441 с.
2. Констанкевич І. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. посібник / І. М. Констанкевич, В. Г. Сірук. Луцьк, 2012. 328 с.
3. Чижевський Д.І. Історія української літератури. – К., 2003.
4. Юрчук О. О. У тіні імперії. Українська література в світлі постколоніальної теорії : монографія / О. О. Юрчук ; наук. консульт. П. В. Білоус. К. : Академія, 2013. 224с.

Додаткова

1. Антологія альтернативної української поезії (друга пол 80-х поч. 90-х років). Харків: Майдан, 2011. 183с.
2. Антологія української поезії другої половини ХХ ст. / Передмова, упор. Ю. Коваліва. К., 2014. 235с.
3. Габор В. Від Джойса до Чубая: Есеї, літературні розвідки та інтерв'ю /В.Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 168с.
4. Дністровий А., Андрусак І. Сучасна українська література кінцяХХ ст. – початку ХХІ ст.: Хрестоматія / А. Дністровий, І. Андрусак. – К., Національний книжковий проект, 2010. 464с.
5. Москалець Костянтин. Сполохи: літературна критика та есеїстика / Костянтин Москалець. Львів: ЛА «Піраміда», 2014. 172с.
6. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття) / Віктор Неборак. Львів: ЛА «Піраміда», 2015. 308с.
7. Павличко С. Теорія літератури. – К.: вид-во С.Павличко «Основи», 2002.

8. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика / Я. О. Поліщук. Луцьк ; ПВД «Твердиня», 2011. 216с.
9. Саєнко В. Сучасна українська література: компендіум /В.Саєнко. Одеса, 2014. 352с.
10. Скорина Л. Мистецтво складати пазли: статті, рецензії, есе / Л.Скорина. – Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2012. 194с.
11. Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу / М. Якубовська. Львів, 2005. 751с.

Інформаційні ресурси

1. Газети, журнали, аудіо книги, навчальна література, книги – //http:// www.bookland.net.ua.
2. «Друг Читача» – книжковий ресурс, який розповідає про українські книжки, новини українського ринку, анонсує цікаві події, рецензує художні твори – //http://vsiknygy.net.ua.
3. Журнал «Березіль» – //http:// www.berezil.kh.ua.
4. Журнал «Дніпро» – //http: //www.wwwdnipro-ukr.com.ua.
5. Журнал «Кур'єр Кривбасу» –//http://courier.at.ua.
6. Журнал «Склянка Часу» –//http://zeitglas.io.ua.
7. Журнал «Літакцент» – http://litakcent.com.ua.
8. Журнал «Буквоїд» –http://bukvoid.com.ua.
9. Сайт Юрія Андруховича – //http://www.andruhovych.info.
10. Сайт Любка Дереша – //http://www.deresh.name.
11. Сайт Сергія Жадана – //http://www.zhadan.info.
12. Сайт Оксани Забужко –http://zabuzhko.com/ua/index.html